

Δελτίο Τύπου

Λουξεμβούργο, 15 Ιανουαρίου 2019

Το σύστημα ασφάλειας των τροφίμων είναι υπερβολικά φιλόδοξο, επισημαίνουν οι ελεγκτές

Σύμφωνα με νέα έκθεση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου, παρότι το σύστημα της ΕΕ για την προστασία των καταναλωτών από τους χημικούς παράγοντες κινδύνου στα τρόφιμα ερείδεται σε άρτια θεμέλια και τυγχάνει σεβασμού παγκοσμίως, επί του παρόντος είναι υπερβολικά φιλόδοξο. Οι ελεγκτές επισημαίνουν ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη δεν έχουν την απαιτούμενη ικανότητα για να το εφαρμόσουν πλήρως.

Η πολιτική της ΕΕ για την ασφάλεια των τροφίμων αποσκοπεί στη διασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας της ανθρώπινης ζωής και υγείας και επιδιώκει την προστασία των πολιτών της από τρία είδη παραγόντων κινδύνου στα τρόφιμα: φυσικούς, βιολογικούς και χημικούς. Ο εν προκειμένω έλεγχος επικεντρώθηκε στους χημικούς παράγοντες κινδύνου.

Οι ελεγκτές διαπίστωσαν ότι το μοντέλο της ΕΕ για την ασφάλεια των τροφίμων, αν και τυγχάνει σεβασμού παγκοσμίως, είναι επί του παρόντος υπερβολικά φιλόδοξο. Θεωρούν ότι το νομικό πλαίσιο που διέπει τις χημικές ουσίες στα τρόφιμα, τις ζωοτροφές, τα φυτά και τα ζώα δεν έχει οριστικοποιηθεί και ότι δεν εφαρμόζεται ακόμη στον βαθμό που προβλέπεται στην ενωσιακή νομοθεσία που ρυθμίζει την παραγωγή τροφίμων. Επιπλέον, το σχετικό με τις χημικές ουσίες έργο της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων, η οποία παρέχει επιστημονικές συμβουλές στο πλαίσιο της χάραξης πολιτικής, σημειώνει καθυστερήσεις. Αυτό επηρεάζει την ορθή λειτουργία τμημάτων του συστήματος, καθώς και τη βιωσιμότητα του μοντέλου στο σύνολό του.

«Η ασφάλεια των τροφίμων αποτελεί μία από τις κορυφαίες προτεραιότητες της ΕΕ, αφορά όλους τους πολίτες και συνδέεται στενά με το εμπόριο» δήλωσε ο Janusz Wojciechowski, Μέλος του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου και αρμόδιος για την έκθεση. «Εντούτοις, το ισχύον ενωσιακό σύστημα εμφανίζει ασυνέπειες και αντιμετωπίζει προκλήσεις.»

Σε ορισμένα κράτη μέλη, οι έλεγχοι καλύπτουν συγκεκριμένες χημικές ουσίες συχνότερα σε σύγκριση με άλλες, ενώ το νομικό πλαίσιό τους είναι τόσο εκτενές που οι δημόσιες αρχές δυσκολεύονται να ανταποκριθούν σε όλες τις αρμοδιότητές τους. Οι έλεγχοι που διενεργούνται από δημόσιους φορείς

Σκοπός του παρόντος δελτίου τύπου είναι η παρουσίαση των κύριων μηνυμάτων της ειδικής έκθεσης του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Το πλήρες κείμενο της έκθεσης διατίθεται στον ιστότοπο του ΕΕΣ www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – Εκπρόσωπος Τύπου T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – Υπεύθυνος Τύπου T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

δεν μπορούν παρά να αποτελούν μικρό μόνο ποσοστό του συνόλου των διενεργούμενων ελέγχων, αναφέρουν οι ελεγκτές, και ο καλύτερος τρόπος για να παραμείνει αξιόπιστο το μοντέλο της ΕΕ είναι μέσω της συμπληρωματικότητας μεταξύ των συστημάτων ελέγχου του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα. Ωστόσο, το ενδεχόμενο συνεργιών αυτού του είδους μόλις πρόσφατα άρχισε να διερευνάται.

Η ΕΕ έχει περιορίσει τη χρήση ορισμένων φυτοφαρμάκων εφαρμόζοντας κριτήρια βάσει παραγόντων κινδύνου. Εντούτοις, εξηγούν οι ελεγκτές, κατάλοιπα τέτοιων φυτοφαρμάκων μπορούν να είναι ανεκτά σε προϊόντα που εισάγονται στην ΕΕ, εφόσον έχει καταδειχθεί βάσει αξιολόγησης του κινδύνου ότι δεν είναι επικίνδυνα για τους καταναλωτές.

Οι ελεγκτές εντόπισαν επίσης περιορισμούς στο σύστημα ελέγχου, δεδομένου ότι τα κράτη μέλη αντιμετωπίζουν δυσκολίες στον προσδιορισμό του είδους των μέτρων επιβολής που πρέπει να λαμβάνονται σε περίπτωση μη συμμόρφωσης.

Οι ελεγκτές συνιστούν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τα εξής:

- να αξιολογήσει ενδεχόμενες αλλαγές στη νομοθεσία που διέπει τους χημικούς παράγοντες κινδύνου συνεκτιμώντας την ικανότητά της να την εφαρμόσει με συνέπεια·
- να ενθαρρύνει περαιτέρω τη συμπληρωματικότητα, ώστε οι δημόσιες αρχές των κρατών μελών να μπορούν να βασίζονται σε μεγαλύτερο βαθμό στους ελέγχους που διενεργούνται από τον ιδιωτικό τομέα·
- να εξηγήσει ποια μέτρα πρόκειται να λάβει σε σχέση με τα κατάλοιπα φυτοφαρμάκων στα τρόφιμα προκειμένου, αφενός, να διατηρηθεί το ίδιο επίπεδο διασφάλισης τόσο για τα τρόφιμα που παράγονται στην ΕΕ όσο και για εκείνα που εισάγονται και, αφετέρου, να εξασφαλιστεί η συνέχιση της συμμόρφωσης με τους κανόνες του ΠΟΕ.
- να παράσχει περαιτέρω καθοδήγηση στα κράτη μέλη για την εφαρμογή μέτρων επιβολής και να βελτιώσει τις διαδικασίες που εφαρμόζει για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τους κανόνες της ΕΕ για τα τρόφιμα.

Σημείωμα προς τους συντάκτες

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, οι ευρωπαίοι πολίτες απολαμβάνουν ένα από τα υψηλότερα επίπεδα διασφάλισης παγκοσμίως όσον αφορά την ασφάλεια των τροφίμων που καταναλώνουν. Η ισχύς του μοντέλου της ΕΕ βασίζεται στα εξής στοιχεία:

- σε μια δομή διακυβέρνησης στο πλαίσιο της οποίας οι αρμοδιότητες καταμερίζονται μεταξύ των δύο αποκεντρωμένων οργανισμών της ΕΕ και της Επιτροπής, με αποτέλεσμα τον διαχωρισμό της αξιολόγησης του κινδύνου από τη διαχείριση του κινδύνου,
- στο γεγονός ότι επιδιώκει την αξιολόγηση της ασφάλειας των χημικών ουσιών προτού χρησιμοποιηθούν στην αλυσίδα τροφίμων, και
- στη σαφή κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ του ιδιωτικού τομέα και των δημόσιων αρχών ελέγχου.

Επιπλέον, η ΕΕ απαιτεί από τις τρίτες χώρες να συμμορφώνονται με τα ενωσιακά πρότυπα προκειμένου να διασφαλίζεται ότι τα τρόφιμα που εισάγονται στην ΕΕ πληρούν τα ίδια υψηλά πρότυπα ασφάλειας.

Το ΕΕΣ παρουσιάζει τις ειδικές εκθέσεις του στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο της ΕΕ, καθώς και σε άλλους ενδιαφερομένους, όπως τα εθνικά κοινοβούλια, παράγοντες του αντίστοιχου κλάδου και εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών. Στη συντριπτική πλειονότητά τους, οι συστάσεις που διατυπώνουμε στις εκθέσεις μας υλοποιούνται. Το υψηλό αυτό ποσοστό αποδοχής τους αποδεικνύει τον θετικό αντίκτυπο του έργου μας στους πολίτες της ΕΕ.

Η ειδική έκθεση αριθ. 2/2019, με τίτλο «Χημικοί παράγοντες κινδύνου στις τροφές μας: Η πολιτική της ΕΕ για την ασφάλεια των τροφίμων μας προστατεύει μεν, αλλά δεν έχουν λυθεί όλα τα προβλήματα», είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο του ΕΕΣ eca.europa.eu σε 23 γλώσσες της ΕΕ.